

Poznań, 20 marca 2009 r.

KARTA OBIEGOWA

RM.IV/0052-6 /09

do

SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU MIASTA POZNANIA ZA ROK 2008

przedstawionego Radzie Miasta Poznania przez Prezydenta Miasta Poznania.

Przewodniczący Rady Miasta Poznania kieruje SPRAWOZDANIE do zaopiniowania przez

wszystkie merytoryczne komisje Rady Miasta:

1. Komisja Budżetu i Finansów oraz Rozwoju Gospodarczego
2. Komisja Polityki Przestrzennej
3. Komisja Gospodarki Komunalnej i Polityki Mieszkaniowej
4. Komisja Oświaty i Wychowania
5. Komisja Polityki Społecznej i Zdrowia
6. Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego
7. Komisja Kultury i Nauki
8. Komisja Kultury Fizycznej i Turystyki
9. Komisja Samorządowa
10. Komisji Ochrony Środowiska i Rewitalizacji
11. Komisja Rewizyjna

1.Komisja: Budżetu i Finansów oraz Rozwoju Gospodarczego

Poznań, dnia 06.04.2009 r.

Komisja opiniuje pozytywnie sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Poznania za rok 2008 wraz z załączoną opinią.

Przewodniczący Komisji

(Wojciech Majchrzycki)

**OPINIA KOMISJI BUDŻETU, FINANSÓW I ROZWOJU GOSPODARCZEGO
RADY MIASTA POZNANIA**

w sprawie

SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU MIASTA POZNANIA ZA ROK 2008

W przyjętym budżecie na rok 2008 przewidziano rekordowy dla Miasta Poznania plan dochodów i wydatków. W trakcie roku 2008 dokonano 15 zmian budżetu, z czego 6-krotnie odbywało się to na podstawie uchwał zmieniających Rady Miasta, a 9-krotnie zarządzeniami prezydenta. W wyniku zmian plan budżetowy z dnia uchwalenia budżetu różni się od planu na dzień 31 grudnia o 127 mln (+5,8%) po stronie dochodów i 5 mln (+0,2%) po stronie wydatków.

Po zmianach plan budżetu wynosił 2,34 mld zł po stronie dochodów i 2,48 mld zł po stronie wydatków.

Jednocześnie w wyniku zmian planu budżetowego zmniejszono planowany deficyt z 260 mln zł do 138 mln zł, co stało się głównie za sprawą przesunięcia realizacji części wydatków majątkowych na następne lata.

DOCHODY

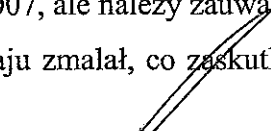
Plan dochodów został zrealizowany w 2008 roku na poziomie 103,9%.

Znakomitą większość zrealizowanych dochodów stanowiły **dochody bieżące** w wysokości 2,1 mln zł, co stanowi 103,9% planu. Jest to kwota o ponad 200 mln wyższa od dochodów bieżących za rok 2007 (+9,37%), co jest zjawiskiem korzystnym.

Wśród dochodów bieżących niezmiennie największy udział mają podatki PIT i CIT (34,8%), podatki i opłaty lokalne (19%), subwencje (18%) i dochody jednostek budżetowych (15%).

Dochody własne ogółem przekroczyły o 6% planowaną wartość, a o 9,5% poziom z roku 2007, co jest wynikiem rekordowym.

W tym większe od planowanych były wpływy z tytułu udziału w podatkach PIT (110,9% planu) i CIT (113,5% planu). Wzrost wynagrodzeń, spadek bezrobocia oraz dobra koniunktura gospodarcza, wpływająca na zyskowność firm, miały decydujący wpływ na poziom wpływów z tych podatków powyżej planu. W roku 2008 miasto uzyskało wpływy z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT o 50 mln wyższe niż w roku 2007, ale należy zauważyć, że udział Miasta Poznania we wpływach z podatku PIT w skali kraju zmalał, co skutkuje niższym wskaźnikiem przydziału środków w roku 2010.

Gorzej przedstawiała się sytuacja z realizacją wpływów z pozostałych podatków i opłat. Niedobór wobec skorygowanego planu budżetowego wyniósł tu 8,03%, czyli ok. 6,5 mln zł.

Niższe od planowanych były wpływy z podatku od nieruchomości (98,6%), choć wzrosła ilość podatników do 96.723 podmiotów, a wpływy były o 10 mln wyższe niż w roku 2007. Pozytywnym zjawiskiem było ściągnięcie zaległości z lat poprzednich w kwocie 12,1 mln zł, co zmniejszyło kwotę zaległości aż o 33%.

Ze względu na przeszacowanie liczby pojazdów opodatkowanych podatkiem od środków transportowych wpływy z tego podatku były niższe o 9,7% od zaplanowanych i ponad 11% niższe niż w roku 2007.

O ponad 10% niższe od planowanych były wpływy z podatku od spadków i darowizn. Na co wpłynęła ilość zastosowanych ulg oraz stabilizacja cen. Negatywnie na dochody z tego tytułu wpłynął zwiększony o 25% poziom zaległości, które sięgnęły kwoty 1,25 mln zł.

Dużo większe dochody od planowanych osiągnięto w zakresie podatku od czynności cywilno-prawnych (+18%), na co wpłynęła duża liczba zawieranych transakcji oraz wartość rynkowa nieruchomości. Było to jednak aż o 22 mln zł mniej niż w roku 2007. Ponadto o 496 tys. zł zmniejszyły się zaległości z tego tytułu.

Łączne wpływy z opłat były w roku 2008 o 8% niższe od planowanych, choć identyczne z wysokością wpływów w roku 2007 (74 mln zł).

Planowany poziom wpływów został przekroczony wyłącznie w przypadku opłaty produktowej. Wszystkie pozostałe opłaty kształtowały się poniżej planu budżetowego, przy czym najniższe wskaźniki realizacji w okolicach 85% dotyczyły opłaty od posiadania psów i tzw. innych opłat lokalnych. Warto jednocześnie zauważyć, iż jedynie wpływy z tytułu opłaty komunikacyjnej oraz za zezwolenia na sprzedaż alkoholu były większe niż w roku 2007. Pozostałe opłaty lokalne dostarczyły mniejszych wpływów do budżetu niż przed rokiem.

Wśród dochodów jednostek budżetowych i innych, które wykonano w niemal 96% najbardziej pozytywnie wyróżniają się wpływy z grzywien, koncesji i licencji oraz związane z realizacją zadań administracyjnych. Ogół tych dochodów wzrósł wobec roku 2007 aż o 81%.

Bardzo duże dochody w roku 2008 przyniosły odsetki, w tym w szczególności te od lokat bankowych. Z tego tytułu do budżetu wpłynęło ponad 24 mln zł, czyli o 7 mln więcej niż przed rokiem. Było to jednak wywołane tym, że stosunkowo duże środki zalegały na rachunkach bankowych miasta, o czym świadczy kwota 116 mln wolnych środków na koniec roku 2008.

Stosunkowo niskie wykonanie planu osiągnięto w zakresie pozyskiwania środków ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej (65,3% planu), choć i tak było to o 28% więcej niż przed rokiem.

Mniej niż planowano otrzymało miasto środków w postaci dotacji celowych budżetu Państwa. Było to 38 mln zł mniej niż przed rokiem.

Dochody majątkowe okazały się o 41 mln niższe niż zakładano (86% planu), głównie za sprawą nie wykorzystania dotacji z Ministerstwa Sportu na budowę Term Maltańskich oraz niższych wpływów z budżetu Unii Europejskiej. Dochody te były też o 44 mln niższe niż przed rokiem. Ponad 60% dochodów majątkowych stanowiły dochody własne, 31% dochody ze źródeł zagranicznych, a 7,5% dotacje z budżetu Państwa.

Wśród dochodów własnych istotną nadwyżkę wobec planu budżetowego wykazały wpływy z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (248% planu) oraz sprzedaży mieszkań najemcom w trybie bezprzetargowym (126% planu = 18,5 mln zł).

Niestety pozostałe źródła dochodów wykazały ujemną dynamikę. Szczególnie zauważalne było nie wykonanie planowanych przychodów ze sprzedaży działek (86% planu).

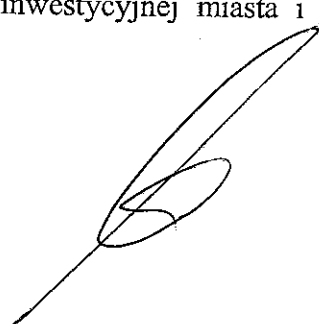
Jeszcze gorzej było z pozyskiwaniem środków ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej, które wykorzystano na 13 projektów inwestycyjnych. Plan wykonano tu jedynie w 70%, a uzyskana kwota 78 mln jest o 114 mln niższa niż przed rokiem. Nie wykorzystano zaplanowanych środków na budowę Dworca Autobusowego na Os. Jana III Sobieskiego, przebudowę obiektów inżynierskich w ciągu dróg krajowych nr 5 i 11 oraz przebudowę ul. Głogowskiej.

Ponad 2 mln zł mniej niż planowano wpłynęło też w drodze dotacji celowych z budżetu państwa.

WYDATKI

Nie udało się zrealizować ambitnego planu wydatków zaplanowanych na rok 2008. W żadnej z dziedzin nie zanotowano pełnej realizacji planu budżetowego, przy czym 5,5% zabrakło do wykonania planu ogółem. Fakt ten ma jednak zarówno wymiar pozytywny jak i negatywny. Pozytywnie należy ocenić fakt niezrealizowania niektórych wydatków będących kosztami obciążającymi budżet, podczas gdy negatywnie można odnieść się do nie wykonania planu inwestycyjnego, decydującego o progresji inwestycyjnej miasta i jego zdolności do inwestowania.

WYDATKI BIEŻĄCE

Wydatki bieżące zrealizowano na poziomie **1,66 mld zł** co stanowi 94,6% planu z dnia 31.12.2008. Wskaźnik realizacji planu obniżył się wobec roku 2007 o 1 pp.

W stosunku do pierwotnego planu z dnia 01.01.2008r, gdzie zakładano kwotę 1,58 mld zł stanowi to 4,5%-owy wzrost.

Niższymi od planowanych wydatki w dziale Transport i Łączność są wynikiem późniejszego rozpoczęcia działalności przez ZTM oraz niższych odszkodowań za grunty zajęte przez ZDM na drogi. Zaoszczędzono na gospodarce gruntami i nieruchomościami płacąc mniej za odszkodowania, obsługę prawną i usługi.

Ponad 8% mniej niż planowano kosztowała obsługa Rady Miasta, a niemal 10% zaoszczędzono na kosztach administrowania Urzędem Miasta. W tym drugim przypadku obok pozytywnie ocenianych oszczędności na remonty i usługi, warto zwrócić uwagę na fakt, że nie uruchomiono wszystkich planowanych nowych etatów oraz odstąpiono od wewnętrznego audytu organizacyjnego.

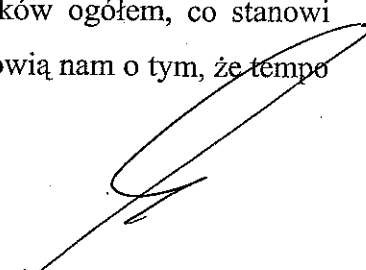
Więcej niż planowano na początku roku wydano na oświatę i kulturę, co było wynikiem dokonywanych zmian budżetu w ciągu roku.

Niemal dwukrotnie więcej niż pierwotnie planowano, gdyż ponad 15 mln zł wyniosły w roku 2008 wydatki Poznania na promocję, co miało związek z przeprowadzoną w grudniu Konferencją Klimatyczną ONZ.

WYDATKI MAJĄTKOWE

Wydatki majątkowe i ważniejsze remonty wykonano w kwocie **684.379.297 zł**, co stanowi rekordową wartość w historii miasta. Jest to o 3,3% więcej niż w roku 2007. Niestety podobnie jak w roku poprzednim w roku 2008 zrealizowano zaledwie 77% inwestycji założonych w budżecie z 1.01.2008 r. W porównaniu z budżetem skorygowanym zmianami w trakcie roku wykonanie wypada na poziomie 94,3%.

Wydatki majątkowe są zwykle traktowane jako podstawa wskaźnika zaangażowania inwestycyjnego miasta oraz świadczą o poziomie jego rozwoju. W budżecie na rok 2008 zaplanowano inwestycje jako 35,9% ogółu wydatków (po zmianach budżetu 29,3%), natomiast wykonanie okazało się być na poziomie 29,2% wydatków ogółem, co stanowi wartość bardzo zbliżoną do ubiegłorocznej. Powyższe wskaźniki mówią nam o tym, że tempo inwestycji w Poznaniu znacząco nie wzrosło.

W oparciu o skorygowane wartości budżetowe można stwierdzić, iż w najmniejszym stopniu (72,1%) zrealizowano plan inwestycyjny w zakresie bezpieczeństwa (braki w dokumentacji i przedłużające się procedury przetargowe), a w najwyższym stopniu (99,7%) zrealizowano inwestycje oświatowe. Jednakże porównując z planem budżetowym z początku roku 2008 najmniejszy stopień realizacji wykazują podobnie jak przed rokiem inwestycje informatyczne (36%).

Uwagę zwraca również niski wskaźnik realizacji inwestycji w kulturę fizyczną (54%), co jest przede wszystkim spowodowane przesunięciem na kolejne lata inwestycji stadionowej. Podobnie niski (59%) stopień wykonania w stosunku do pierwotnego budżetu wykazują inwestycje w dziedzinie polityki społecznej i zdrowotnej.

Wśród inwestycji drogowych należy zauważyć pozytywną tendencję do obniżenia się nakładów finansowych na wykonania niektórych robót wobec pierwotnie założonych kwot na ich realizację. Wynika to z niższych ofert uzyskanych w przetargach.

Przedłużające się procedury i uzgodnienia uniemożliwiły realizację takich zadań jak przedłużenie trasy PST do Dworca Zachodniego, fontanna na placu Wolności, fragment III ramy od ul. Hetmańskiej do Krzywoustego, przedłużenie linii tramwajowej do stacji Poznań Wschód oraz na Franowo. W dwóch ostatnich przypadkach na drodze do realizacji zadań stanął brak uzgodnień środowiskowych. Niestety wiele zadań uległo opóźnieniu.

W zakresie gospodarki mieszkaniowej w 73% wykonano plan renowacji kamienic ze względu na unieważnienie przetargu na remont kamienicy przy ul. Matejki 57.

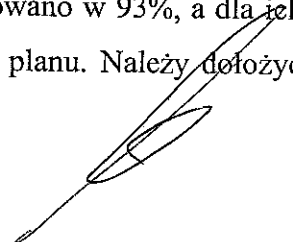
Zawieszono realizację zadania polegającego na opracowaniu koncepcji zagospodarowania fortów komunalnych.

W dziale „działalność usługowa” uwagę zwraca brak realizacji zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania dla MPU (64,5%) planu z powodu niedotrzymania umowy przez oferenta. Pozytywnie zaś należy ocenić pełne wykonanie przebudowy budynku Geopozu przy wykorzystaniu 64% zaplanowanych środków.

Podobnie jak w roku poprzednim na niskim poziomie (52%) kształtowała się realizacja zadania Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna, w ramach którego przeprowadzono pilotaż.

Po raz kolejny także nie udało się z przyczyn formalno-prawnych zrealizować widowiska „Światło i dźwięk”.

32 projekty i programy przewidziane do realizacji z udziałem środków budżetu Unii Europejskiej zaplanowano na kwotę 221 mln zł. Projekty te zrealizowano w 93%, a dla ich finansowania pozyskano niemal 84 mln zł, co stanowi niecałe 70% planu. Należy dołożyć

roku 2007. Przy dopuszczalnym ustawowo wskaźniku 60% daje to Miastu możliwość dalszego zadłużania się w latach kolejnych celem realizacji kolejnych zaplanowanych inwestycji oraz inwestycji opóźnionych z roku 2008, choć koszt kredytu w latach kolejnych może rosnać w zależności od sytuacji na rynkach finansowych. 86% zadłużenia wynika z wyemitowanych obligacji.

Wskaźnik obsługi zadłużenia również się poprawił i wyniósł 7,0%, wobec 9,4% w roku 2007, a ponadto był znacznie niższy od ustawowego limitu 15% dochodów.

Wolne środki wzrosły w stosunku do końca roku 2007 o 66 mln zł i na koniec roku 2008 przekroczyły kwotę 116 mln zł. Posłużyły one na pokrycie niedoboru budżetu.

Zaplanowany na początku roku 2008 deficyt na kwotę 260 mln zł udało się co prawda obniżyć do poziomu 138 mln zł, jednak w głównej mierze wynika to z przesunięcia części wydatków majątkowych na kolejne lata.

NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA

Zastosowane ulgi, rozłożenia na raty oraz umorzenia osiągnęły kwotę 6,4 mln zł. Większa ich część została zadysponowana przez Wydział Gospodarki Nieruchomościami, ZKZL i Izbę Wyrzeźwień.

Należności miasta wzrosły o 2,4% w stosunku do roku 2008 i sięgnęły kwoty 162 mln. Największym dłużnikiem miasta jest niezmiennie ZKZL.

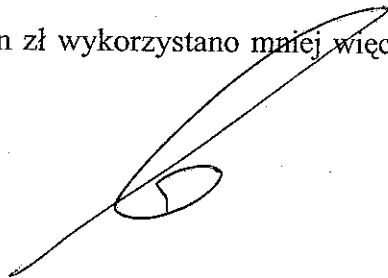
Zobowiązania budżetu wzrosły o 35,3% od roku 2007, przy czym zdecydowana większość kwoty 14,2 mln zł dotyczyła zobowiązań samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

REZERWY

Z zaplanowanych łącznie rezerw na kwotę ponad 47 mln zł (1,9% wydatków) wydatkowano w ciągu roku kwotę ponad 19 mln zł. Dokonano 11 zmian wysokości rezerw, w wyniku czego na koniec roku 2008 nie rozdysponowana kwota rezerw wyniosła ponad 25 mln zł.

Na koniec roku 2008 niewykorzystana rezerwa ogólna wyniosła 8,4 mln zł, co stanowiło kwotę wyższą od zapisanej w pierwotnym budżecie (7 mln zł = 0,28% ogółu wydatków).

Rezerwy celowe zapisane w kwocie niemal 41 mln zł wykorzystano mniej więcej w połowie na poziomie 20 mln zł.

wszelkich starań, by wskaźnik ten zdecydowanie poprawić w kolejnych latach szczególnie w sytuacji, gdy pozyskanie kredytowania na otwartym rynku finansowym jest coraz trudniejsze i droższe.

Na szczęście większość niezrealizowanych, czy opóźnionych zadań z roku 2008, przewidziano ponownie do realizacji w roku 2009, jednak należy mieć świadomość, że powstałe opóźnienia mogą spowodować spiętrzenie zadań w latach kolejnych, co może skomplikować realizacji innych planowanych zadań. Z drugiej strony wiemy, że rosnące finansowe koszty kredytów, które miasto będzie musiało zaciągać na sfinansowanie programu inwestycyjnego, może wpłynąć na pogorszenie wyniku budżetu w roku 2009.

Jednakże pozytywnie na koszty inwestycji mogą wpłynąć spadające ceny na rynku materiałów i usług budowlanych, skutkujące niższymi ofertami w przetargach.

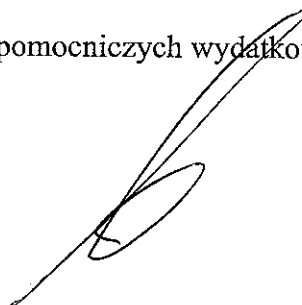
Oficjalnie stosunkowo wysoki, i jeden z najwyższych wśród dużych miast w Polsce, wskaźnik realizacji planu inwestycyjnego (94,3%) jest obciążony dużą wartością wydatków niewygasających, kształtujących się w roku 2008 na poziomie 119 mln zł. Kwota ta dotyczy rozpoczętych inwestycji, które mają być kontynuowane i ostatecznie rozliczone w roku 2009.

Biorąc pod uwagę problemy z terminową realizacją zaplanowanych inwestycji, wydaje się, iż z dużo większą starannością należy podchodzić do zaplanowanych przedsięwzięć, by ambitne plany budżetowe dało się realizować. Ponadto należało by w ciągu roku aktywniej monitorować stopień realizacji poszczególnych projektów i zadań, by dzięki istniejącym nadwyżkom wolnych środków finansowych odpowiednio szybko rozpoczynać realizację dobrze przygotowanych zadań rezerwowych, nieuwzględnionych w pierwotnym planie budżetowym. W ten sposób wypracowane w ciągu roku środki nie będą marnotrawione (pieniądz na koncie traci na wartości), będą w obrocie, a Miasto przyspieszy swój rozwój. O tym, że jest to możliwe, świadczy wysoki stopień realizacji budżetów inwestycyjnych przez inne duże polskie miasta oraz rosnący poziom ich zadłużenia, świadczący o rosnącym zapotrzebowaniu na środki finansujące programy inwestycyjne.

W roku 2008 trudno ocenić pozycję Poznania w porównaniu z innymi polskimi miastami w zakresie skuteczności realizacji inwestycji ze względu na dokonywane przez poszczególne miasta korekty budżetów w trakcie roku.

SAMORZĄDY POMOCNICZE

Środki zadysponowane w budżecie dla samorządów pomocniczych wydatkowano na poziomie 77,8% planu, w kwocie 7,1 mln zł.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii zrealizowano w kwocie 1,29 mln zł, co stanowiło 71,8% planu.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zrealizowano na poziomie 92,7% planu, w kwocie 10,8 mln zł.

PRZYCHODY BUDŻETU

W roku 2008 Miasto Poznań nie zaciągnęło wszystkich planowanych kredytów i pożyczek (14% planu). Było związane z faktem wykorzystania dla finansowania wydatków wolnych środków z roku 2007 (66 mln), nadwyżki finansowej z roku 2008 (344 mln) oraz dochodów majątkowych (247 mln zł).

Ponadto zaciągnięto kredyt w Europejskim Banku Inwestycyjnym na kwotę ponad 23 mln zł oraz uzyskano spłatę części pożyczek udzielonych SPZOZ-om.

ROZCHODY BUDŻETU

W roku 2008 z budżetu Miasta dokonano rozchodów na kwotę 132.482.459 zł, z czego dokonano spłaty kredytów na kwotę ponad 14 mln, pożyczek na ponad 3 mln (WFOŚiGW) oraz wykupiono obligacje z emisji 2003 r. na kwotę 111 mln zł.

Udzielono również pożyczki w wysokości 3,6 mln zł spółce Termy Maltańskie.

Zaplanowane rozchody zrealizowano w 99%, wobec planu na 31.12.2008.

WYNIK BUDŻETU I ZADŁUŻENIE

W roku 2007 poznański budżet wykazał nadwyżkę w wysokości 36.368.799,17 zł (wobec 113 mln w roku 2007), na którą złożyła się nadwyżka w części gminnej na kwotę 344 mln zł oraz deficyt w części powiatowej na kwotę 308 mln zł.

Należy podkreślić również pozytywny fakt wypracowania w budżecie nadwyżki operacyjnej brutto (dochody bieżące – wydatki bieżące bez odsetek) na poziomie 510 mln zł (482 mln zł w roku 2007). Saldo operacyjne netto (saldom operacyjne brutto – odsetki – spłata zadłużenia) przekroczyło 344 mln (273 mln w roku 2007).

Wartości te wykazując dodatnią dynamikę mają pozytywny wpływ na rating Poznania, świadczą o rosnącej zdolności inwestycyjnej oraz wpływają na dobrą zdolność kredytową.

Dzięki nadwyżce operacyjnej możliwe stało się dalsze ograniczenie zadłużenia do poziomu 504 mln zł, co stanowi 21,2% dochodów budżetowych wobec wskaźnika 27% w

Rok 2008 był kolejnym, w którym nie wystąpiły zdarzenia, które doprowadziłyby do wykorzystania w pełni zaplanowanych rezerw.

OPINIA

Biorąc pod uwagę wszystkie aspekty Sprawozdania z Wykonania Budżetu Miasta Poznania za rok 2008, w wyniku głosowania dnia 6.04.2008 r. Komisja Budżetu, Finansów i Rozwoju Gospodarczego **opiniuje POZYTYWNI**e przedłożone sprawozdanie, z zastrzeżeniem uwag zawartych w niniejszej opinii.

Wojciech Majchrzycki

Przewodniczący Komisji